DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)
den 28 april 1999 *

I mål C-31/98,

angående en begäran enligt artikel 177 i EG-fördraget, från Finanzgericht München (Tyskland), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

Peter Luksch

och

Hauptzollamt Weiden,

angående tolkningen av artikel 1 i kommissionens förordning (EG) nr 1395/94 av den 17 juni 1994 om fastställande av ett lägsta importpris för surkörsbär (EGT L 152, s. 31; svensk specialutgåva, område 3, volym 58, s. 108) och av bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan (EGT L 256, s. 1; svensk specialutgåva, område 11, volym 13, s. 22), i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EEG) nr 2551/93 av den 10 augusti 1993 (EGT L 241, s. 1), och särskilt av anmärkning 1 i kapitel 8 i Kombinerade nomenklaturen,

meddelar

* Rättegångsspråk: tyska.

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden P. Jann (referent) samt domarna D. A. O. Edward och L. Sevón,

generaladvokat: P. Léger,
justitiesekreterare: R. Grass,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— Peter Luksch, genom advokaten Clemens Theil, München,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom Klaus-Dieter Borchardt, rättstjänsten, i egenskap av ombud,

med hänsyn till referentens rapport,

och efter att den 10 december 1998 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Finanzgericht München har genom beslut av den 22 januari 1999, som inkom till domstolen den 9 februari 1998, i enlighet med artikel 177 i EG-fördraget ställt två frågor om tolkningen av artikel 1 i kommissionens förordning (EG) nr 1395/94 av den 17 juni 1994 om fastställande av ett lägsta importpris för surkörsbär (EGT L 152, s. 31; svensk specialutgåva, område 3, volym 58, s. 108) och av bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan (EGT L 256, s. 1; svensk specialutgåva, område 11, volym 13, s. 22), i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EEG) nr 2551/93 av den 10 augusti 1993 (EGT L 241, s. 1), och särskilt av anmärkning 1 i kapitel 8 i Kombinerade nomenklaturen (nedan kallad KN).

2 Frågorna har uppkommit i en tvist mellan Peter Luksch och Hauptzollamt Weiden angående det krav på betalning av en utjämningsavgift som Hauptzollamt Weiden har framställt mot Peter Luksch med motiveringen att han inte har rättat sig efter det lägsta importpriset för flera partier surkörsbär.

Tillämpliga bestämmelser

3 Artikel 1 i förordning nr 1395/94 har följande lydelse:

"1. Vid import till gemenskapen av surkörsbär skall det pris som skall tillämpas vara 40 ecu per 100 kg netto för produkter enligt KN-nummer 0809 20 20 och 36 ecu per 100 kg netto för produkter enligt KN-nummer 0809 20 60.

2. Om importpriset är lägre än det lägsta pris som avses i punkt 1, skall en utjämningsavgift som är lika med skillnaden mellan de två priserna tas ut."

I första och andra övervägandena anges följande:

"I brist på gränsskydd kan avsättningen av EG-produktionen ... påverkas av konkurrensen från tredje land, som erbjuder betydligt lägre priser än de priser som EG-produkterna kan avsättas till.

...

Till följd av den korta avsättningsperioden för dessa produkter bör åtgärder därför vidtas som kan förhindra import till låga priser. En ordning med lägsta importpriser och utjämningsavgifter för produkter vars priser avviker från detta pris är den lämpligaste åtgärden för att nå detta syfte."

4 Enligt artikel 3.2 i rådets förordning (EEG) nr 2707/72 av den 19 december 1972 om villkoren för tillämpning av skyddsåtgärder inom frukt- och grönsakssektorn (EGT L 291, s. 3; svensk specialutgåva, område 3, volym 5, s. 49) får dessa åtgärder endast vidtas om och under så lång tid som de är absolut nödvändiga. I femte övervägandet i denna förordning anges att "[d]e åtgärder som avses ovan bör vara anpassade till omständigheterna på ett sådant sätt att de inte får någon annan verkan än den önskade".

5 Enligt KN skall surkörsbär som importeras till gemenskapen mellan den 1 maj och den 15 juli klassificeras enligt undernummer 0809 20 20 och surkörsbär som importeras till gemenskapen mellan den 16 juli och den 30 april klassificeras enligt undernummer 0809 20 60.

6 I anmärkning 1 i kapitel 8 i KN, som har rubriken "Ätbar frukt samt ätbara bär och nötter; skal av citrusfrukter eller meloner", anges att kapitlet inte "omfattar ... oätlig frukt eller oätliga bär eller nötter".

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

7 Det framgår av begäran om förhandsavgörande att Peter Luksch den 4 juli 1994 ansökte hos Hauptzollamt Weiden (behörig tullmyndighet) om att fritt få omsätta tre partier rumänska surkörsbär på totalt 42 286 kg enligt KN-nummer 0809 20 20. Importpriset angavs till 65 DM per 100 kg. Eftersom detta pris var något lägre än det lägsta priset på 40 ECU per 100 kg enligt artikel 1.1 i förordning nr 1395/94, krävde Hauptzollamt att Peter Luksch skulle betala en utjämningsavgift på 2 414,80 DM.

8 När bären levererades den 5 juli 1994, visade det sig att de var i ett långt framskridet stadium av förruttnelse. Peter Luksch vägrade därför att ta emot leveransen och anlitade en sakkunnig för att undersöka bären. Den sakkunnige bekräftade att bären var allvarligt skadade av mögel och röta och att det stod klart att detta berodde på att de hade lagrats för varmt. Den sakkunnige rådde Peter Luksch att sälja bären till ett destilleri och uppskattade värdeminskningen till 75 procent. Peter Luksch följde rådet och sålde körsbären till ett destilleri för 10 DM per 100 kg.

9 Till följd av det lägre importpriset höjde Hauptzollamt, genom ett ändringsbesked av den 8 februari 1995, utjämningsavgiften till 34 726,86 DM. Efter det att Peter Luksch hade överklagat detta besked, beslutade Hauptzollamt att på nytt höja avgiften till 40 124,02 DM på grund av de lägre transportkostnaderna inom gemenskapen.

10 Peter Luksch överklagade detta beslut till Finanzgericht München och gjorde i huvudsak gällande att de ifrågavarande reglerna inte var tillämpliga på skadade varor.

11 Finanzgericht München var osäker på om reglerna om lägsta pris var tillämpliga på de varor som Peter Luksch hade importerat, eftersom syftet med reglerna var att motverka störningar på den gemensamma marknaden till följd av ett utbud från tredje länder till onormalt låga priser och detta syfte inte äventyrades av skadade varor. Den nationella domstolen beslutade därför att vilandeförklara målet för att ställa följande frågor till EG-domstolen:

"1) Skall artikel 1 i kommissionens förordning nr 1395/94 av den 17 juni 1994 tolkas så, att utjämningsavgiften även skall tas ut på surkörsbär som genom mögelbildning och jäsning blivit så skämda att det endast är ekonomiskt försvarbart att använda dem i destillerier?

Om svaret på den första frågan är jakande:

2) Skall bilaga I till förordning nr 2658/87, i dess lydelse enligt förordning nr 2551/93 av den 10 augusti 1993, särskilt anmärkning 1 i kapitel 8 i Kombinerade nomenklaturen, tolkas så, att de i den första frågan beskrivna varorna skall klassificeras enligt undernummer 0809 20 20 eller 0809 20 60?"

Den första frågan

12 Peter Luksch och kommissionen har gjort gällande att utjämningsavgiften inte skall tas ut på de ifrågavarande varorna. I ingresserna till rådets förordning (EEG) nr 1035/72 av den 18 maj 1972 om den gemensamma organisationen av marknaden för frukt och grönsaker (EGT L 118, s. 1; svensk specialutgåva, område 3, volym 4, s. 162) och till förordning nr 1395/94 motiveras uttaget av utjämningsavgifter endast av behovet att motverka störningar på gemenskapsmarknaden till följd av ett utbud från tredje länder till onormala priser. De menar att i målet vid den nationella domstolen konkurrerar de ifrågavarande varorna inte med gemenskapsproduktionen, eftersom det låga pris som de slutligen såldes till enbart berodde på att de var oätliga.

13 Peter Luksch och kommissionen menar att domstolen redan i dom av den 2 augusti 1993 i mål C-81/92, Dinter (REG 1993, s. I-4601, punkt 19) har fastslagit att skyddsåtgärder endast får vidtas om och under så lång tid som de är absolut nödvändiga och att det därför är rättsstridigt att utta en utjämningsavgift när syftet med skyddsåtgärderna har uppnåtts. Denna bedömning skall tillämpas på förevarande fall, där försäljningen till ett destilleri av skämda körsbär inte påverkade marknaden för färsk frukt och färska bär i gemenskapen. Peter Luksch och kommissionen anser att det under sådana omständigheter strider mot proportionalitetsprincipen att ta ut en utjämningsavgift.

14 Kommissionen har vidare framhållit att varorna redan var fördärvade, och således hade förlorat en stor del av sitt marknadsvärde, när de övergick till fri omsättning, det vill säga vid den relevanta tidpunkten för uttaget av utjämningsavgiften. En väsentlig förutsättning för att tillämpa artikel 1 i förordning nr 1395/94 var således inte uppfylld, eftersom det låga pris som importören betalade inte berodde på prispolitiken i ett tredje land utan på en omständighet som inte hade något som helst samband med varornas ursprung.

15 Domstolen konstaterar inledningsvis att det av första övervägandet i förordning nr 1395/94 framgår att syftet med förordningen är att införa skyddsåtgärder för gemenskapsmarknaden för surkörsbär som, på grund av import från tredje land till betydligt lägre priser än de priser som gemenskapsprodukterna kan avsättas till, hotas av allvarliga störningar som kan äventyra förverkligandet av målen i artikel 39 i EG-fördraget.

16 Enligt andra övervägandet i förordning nr 1395/94 skall skyddsåtgärderna förhindra att importerade produkter avsätts till låga priser. Detta mål kan uppnås genom att det införs ett lägsta pris för import till gemenskapen och genom att en utjämningsavgift uttas vid avvikelser från detta pris. Av förordning nr 1395/94 framgår att avgiften i princip fastställs på grundval av det pris som parterna ursprungligen kom överens om.

17 Det skall således undersökas om det fanns anledning att utta en utjämningsavgift i detta fall, trots att gemenskapsmarknaden inte störtdes, eftersom varornas låga försäljningspris i huvudsak berodde på en omständighet som inte hade något som helst samband med deras ursprung, närmare bestämt att de blivit så skämda att det endast var ekonomiskt försvarbart att använda dem i destillerier.

18 Enligt artikel 3.2 i förordning nr 2707/72 får skyddsåtgärder inom frukt- och grönsakssektorn endast vidtas "om och under så lång tid som de är absolut nödvändiga". Såsom domstolen redan har fastslagit i domen i det ovannämnda målet Dinter, punkt 19, som gällde betalning av en utjämningsavgift vid avvikelse från det lägsta importpriset för moreller, medför detta att det är rättsstridigt att ta ut en utjämningsavgift när syftet med skyddsåtgärderna har uppnåtts. Uttaget av en sådan avgift är i ännu högre grad obefogat när gemenskapsmarknadens funktion inte kan påverkas av ett lågt pris till följd av omständigheter som inte har något samband med varornas ursprung.

19 Mot bakgrund av vad som har anförts ovan kan det fastställas att det under sådana omständigheter som de som föreligger i målet vid den nationella domstolen endast kan framställas krav på betalning av en utjämningsavgift om detta inte överstiger vad som är absolut nödvändigt för att uppnå syftet med förordning nr 1395/94.

20 Det ankommer på den nationella domstolen att mot bakgrund av samtliga dessa tolkningsdata kontrollera varför priset på surkörsbären var lägre än det lägsta priset när importören ansökte om att få omsätta dem fritt och särskilt om denna låga prisnivå berodde på omständigheter som importören inte alls kunde påverka och som inte hade något som helst samband med varornas ursprung.

21 Följaktligen blir svaret på den första frågan att artikel 1 i förordning nr 1395/94 skall tolkas så, att en utjämningsavgift inte kan tas ut om surkörsbär har övergått till fri omsättning i gemenskapen till ett lågt pris och den låga prisnivån beror på omständigheter som importören inte har kunnat påverka och som inte har något samband med varornas ursprung, såsom stor men oförutsedd skada på frukt och bär.

Den andra frågan

22 Eftersom den andra frågan enbart var aktuell för det fall att den första frågan besvarades jakande, saknas det anledning att besvara den.

Rättegångskostnader

23 De kostnader som har förorsakats kommissionen, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

— angående de frågor som genom beslut av den 22 januari 1998 ställts av Finanzgericht München — följande dom:

Artikel 1 i kommissionens förordning (EG) nr 1395/94 av den 17 juni 1994 om fastställande av ett lägsta importpris för surkörsbär skall tolkas så, att en utjämningsavgift inte kan tas ut om surkörsbär har övergått till fri omsättning i gemenskapen till ett lågt pris och den låga prisnivån beror på omständigheter som importören inte har kunnat påverka och som inte har något samband med varornas ursprung, såsom stor men oförutsedd skada på frukt och bär.

Jann Edward Sevón

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 28 april 1999.

R. Grass P. Jann

Justitiesekreterare Ordförande på första avdelningen